

Új Ez Az Újság nálunk

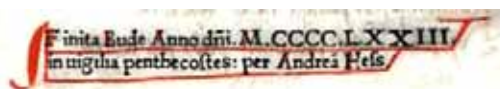
A Piliscsabai „KLOTILDLIGET” Községépítő és Természetvédő Egyesület lapja

Június 5-én emlékezünk arra, hogy
550 éves a magyarországi nyomdászat

Karai László budai prépost, alkancellár, Mátyás király római követe és Vitéz János bíboros, esztergomi érsek nagy érdeme volt, hogy felismerték a könyvnyomtatás jelentőségét és Andreas Hess Rómából történt meghívásával Magyarországon is meghonosították azt. A nyomtatás ekkor még Európa legnagyobb részén, így Ausztriában és Angliában is ismeretlen volt. Az 1455-ös Gutenberg Bibliától számítva még húsz év sem telt el, s 1473. június 5.-én kikerül a sajtó alól az első Magyarországon nyomtatott könyv, a latin nyelvű Budai Krónika, amely egy 14. században létrejött krónika-szerkesztmény egyik változata, a krónika vége

pedig magának Hess Andrásnak a munkája.

Egy fontos megállapítás: **Magyarország volt a világ hatodik országa, ahol megindult a könyvnyomtatás. Ezt a tényt az Európai Unió tagjainak szíves figyelmébe is ajánljuk!**

ooooo

Hogy a nyomdászt nem Mátyás hívta ide, azt az is igazolja, hogy a *Chronica Hungarorum* címen kinyomtatott művet a nyomdász nem az uralkodónak, hanem Karai Lászlónak ajánlotta (egyébként ő fizette a nyomtatás költségeit is). Vitéz János nem érthette meg a könyv megjelenését, 1472 augusztusában elhunyt, s ugyanabban az évben elhunyt unokaöccse, a könyveket és kódexeket kedvelő és értő költő, Janus Pannonius is.

Még két olyan munkáról tudunk, amelyet Hess nyomtatott a budai várbeli ősnymodájában, az egyik Basilius Magnus „De legendis poetis”, azaz a költők olvasásáról írott munkája. Ezt a művet az 1471-ig budai-esztergomi-pozsonyi csillagász, Regiomontanus is kiadta nem sokkal később, két ízben is Nürnbergben. A másik Xenophón „Apologia Socratis”, azaz Sokrates védőbeszéde c. munkája,

melynek ma ismert egyetlen teljes példányát Bécsben, 19. századi kötésben őrzik.

Hess Andrásról 1932-ben Fitz József, 2013-ban pedig követője, az ugyancsak neves könyvtörténész, a nemrégiben 100. életévében elhunyt Borsa Gedeon írt könyvet. A Nemzeti Könyvtár kiadásában idén készült el a Hess-féle, 133 nyomtatott lapból álló *Chronica Hungarorum* (az eredendően több, mint 200 példányban kinyomott műből mindössze 10 példány maradt fenn, s abból kettő van Magyarországon) különleges, míves másolata, amelyet a gyűjtők saját könyvtáruk számára meg is tudnak rendelni. <https://www.oszk.hu/hirek/elorendelhető-budai-kronika-csucsminosegu-facsimile-kiadasa>

A „környéken” több hasonló ősnymda működött később hosszabb-rövidebb ideig: Krakkóban és Pilsenben 1476-tól, Bécsben 1482-től, Brünmben 1485-től, Olmützben 1499-től. Hess nyomdája tehát korábbi, de sajnos a budai műhely tartós fenntartására akkor nem volt igény. Mátyás még nem szimpatizált a nyomdászattal, ő csak a kézzel írt és szépen illusztrált műveket kedvelte. Magyarországon a kódexek gyűjtését elsősorban Vitéz János és Janus Pannonius kezdte el, s ezek folytatásának tekinthető a mintegy 2500 kötetes Corvina-könyvtár, a Bibliotheca Corviniana. *Néhány korvina:* <https://corvina.hu/hu/cimlap/>

A Corvina gyűjteményről – sok más mellett – Monok

István írt könyvet „*A Bibliotheca Corvina – Egy könyvtár sorsa, küldetése és végzete*” címmel 2022-ben.

A nyomtatott művek iránti „udvari kedv” csak a Beatrix-szal kötött házassága (1476. dec. 22.) utáni időszakra datálható. A nápolyi Moravius több nyomtatványát Beatrix királynénak ajánlotta, s ezután már Mátyás is rendelt nyomtatott műveket külföldi szakemberektől könyvtára gyarapítására.

Beatrix egyébként a Corvina-könyvtártól független, önálló gyűjteménnyel rendelkezett, s e műveken a magyar királyi címer és az aragón címer is látható, vagyis a feleség címere ilyen különleges volt: férje és saját címere egyesítéséből állott össze.

Hess azonban nem jutott el addig, hogy valamelyik művét 1476 után e szép címer nyomtatott változatával ajánlhassa a királynénak. Akkorra ugyanis már elhagyta Budát.

1477-től még egy ősnymda működött nálunk (Budán vagy Pozsonyban), a Confessionale. Egyik kiadványuk a Confessionale, a másik A Laudivius-féle nyomtatvány (De vita beati Hyeronimi), a harmadik egy egyleveles nyomtatvány, egy Pozsonyban kiállított nyomtatott búcsúlevél 1480-ból. A két hazai ősnymda öt ismert termékének összesen 18 nyilvántartott példányát ismerjük.

Gazda István

Képek: Wikipédia, „Budai krónika” és „Bibliotheca Corviniana”

Bemutakozás

Születésem óta kapcsolódom a településhez, ezen belül Klotildligethez. Bár sok évig nem ez volt az állandó lakhelyem, rendszeres kapcsolatunk akkor is megmaradt. Felnőttként visszavágytam Klotildligetre, így a 2000-es évek elején visszaköltöztünk. Jelenleg Fényesliget egyik jó helyi közösséget építő utcájában élek párommal és két kisebb gyermekünkkel, legnagyobb fiam már önálló.

Közgazdászként végeztem és munkám főként cégek, önkormányzatok, illetve projektek finanszírozásához kötődött, emiatt azonban Budapestre kellett járnom dolgozni. Bár a szakmámat nagyon szerettem, több, mint húsz év után megfogalmazódott bennem a váltás gondolata. Szerettem volna egy olyan területen tevékenykedni, ahol látható nyoma van a fenntartható, élhető környezetért való munkának és szerettem volna minél több időt tölteni a település közelében.

Vallom a holtig tartó tanulás fontosságát, ezért folyamatosan képezem magam, különböző képességfejlesztések mellett a projektmenedzsment képzést is elvégeztem. Hosszú idő után mégis újra iskolapadba ülni nagy változást jelentett. Családom támogatásának köszönhetően jelenleg végzős vagyok a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem

Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézetének tájrendező és kertépítő mérnök BSc képzésén (volt Szent István Egyetem, még régebben Kertészeti Egyetem). Mivel erős a kötődésem a településhez, szeretném új szakmám által is segíteni fejlődését, folyamatos szépülését.

Gyermekfejjel Nagymamámtól sokszor hallott mondat – „Segíts magadon, a Jóisten is megsegít” – az egyik legfontosabb üzenetet közvetíti számomra: nem elég, ha felismerünk egy problémát vagy feladatot, nem szabad arra várnunk, hogy majd mások megoldják, azt magunknak kell elkezdenünk.

Emellett fontos értéknek tartom az együttműködést, legyen szó az önkormányzatról, más civil szervezetekről vagy ennél lényegesen kisebb közösségekről, akár az egy utcában élőkéről.

Az Egyesülethez is azért csatlakoztam, mert hiszek a helyi közösségek erejében, úgy gondolom, együtt sokkal többet lehet megvalósítani, mint egyedül. Céloom, hogy elérjük azokat, akik szeretnék tenni azért, hogy településünk és környezetünk szebb és élhetőbb legyen.

*Nagy Eszter
elnök*

Az OSZK Archivális Tára Piliscsaba, Iosephinum

Olyan ház épül a piliscsabai Iosephinum területen, amelyet még nem látott a világ. A Iosephinum terület Tudásközpont jellegét erősítő "könyvtrezor" a teljes magyar nyomtatott tudás raktára lesz.

A forma követi a funkciót, szól a modern, kortárs építészeti jelszava. Jelen esetben azonban a funkció messze túlmutat az egyszerű könyvraktárakon. Az itt tárolt köteteket nem a ma emberének őrizgetjük, amit itt tárol a magyar nemzet, az a jövőnek szól. Ezt a célt, mint funkciót követi az épület megformálása kívül-belül, ehhez igazítja a mércét. A magasztos cél mögött komoly technikai felszereltség készül, és ezt ünnepli a Turi Attila Kossuth- és Ybl díjas építész által tervezett homlokzat részletgazdag, minőségi megjelenése is. A felhasznált nemes anyagok egyszerre sugároznak erőt, tartósságot, és közben utalnak a bent található tudáskincsre. A posztmodern demagógiát kerülve nem könyv formájú a Könyveket raktározó épület, de minden eleme jelentést hordoz, részleteiben mindenhol van valami utalás a tartalomra. A csillogó réz tető és a hegy felé leforduló réz homlokzat mint egy könyv kemény borítója védi a környezet hatásaitól. A lejtő felé néző homlokzat hosszú beton páncélján a vízszintes rétegződést megjelenítő felület felidézi a könyvek egymás mellé rendeződött lapjait. Még egy vízzel is megjelenik majd a főbejárat felett, ha az állványzat elbontása után teljes fényében megjelenik a homlokzat. De előtte még be kell fejezni a környező erdők hangulatát idéző perforált rézlemezburkolatot, ami meghatározza majd az épület főbejáratát megjelenését.

Ha elkészül az épület, méreteit meghazudtolva fog megbújni a Iosephinum területének tetején, a főútról szinte észrevehetetlenül őriz majd kincseit. Szigorú technológiájánál fogva megközelíthetetlen lesz a hétköznapi ember számára, de ez jól is van így. Bár a mindennapoknak ily módon nem lesz része, de Piliscsaba büszke lehet rá, hogy nemzeti bölcsességünk megőrzője, a tudás átörökítője lesz a jövő nemzedékei számára.

*Terdik Bálint
építész*

Az Egyesület 2023-ban tartott közgyűlésén meghozott határozatai

Az Egyesületi tagok a 2023. március 31-én tartott közgyűlésen meghallgatták a 2022. évi elnökségi beszámolót, amely az elnyert pályázati összegek felhasználásával volt kapcsolatos. Az Elnökség mandátuma lejárt, és a tavalyi választás eredménye nem lett bejelentve a bíróságon, a megválasztott elnök lemondása miatt. Így átmenetileg a sikeres pályázati összeghez az Egyesület nem tud hozzáférni. Az új Elnökség választásával, illetve annak bejegyzésével ez a helyzet megoldódik.

A Nemzeti Együttműködési Alap az elnyert pályázat megvalósítási és elszámolási határidejét az Egyesület kérésére meghosszabbította.

Tájékoztatás történt arról, hogy a bíróságon sikeresen befejeződött a Kálvária ügy. Ezt az előző lapszámunkban is ismertettük már, azonban az újság terjesztésének hiányosságai miatt kevesekhez jutott el a hír. Sokan érintettek az ügyvel kapcsolatban, akik maguk vagy családjuk hozzájárultak a Kálvária újjáépítéséhez. Ezért szeretnénk, hogy Ők is megtudják: az Egyesület helyénvalóan járt el, a közösség érdekében tett minden lépése a szabályoknak megfelelő volt.

Szavazás történt a Klotildligetért díjra javasoltak személyéről. A díjak átadása a Klotild napi ünnepségen történik meg.

Megválasztották az Elnökség új tagjait. Katona Gyula és Radványi Béla lettek a tagok, az új elnök pedig Nagy Eszter, aki röviden bemutatkozott itt az újságban is.

A május 24-i közgyűlésen a 2022. évi pénzügyi

beszámolóról elfogadó döntés született. A kitűzött célokról, tervekről, illetve az azokhoz kapcsolódó konkrét feladatokról is döntöttek.

2023. október 1-én lesz a Klotild napi ünnepség, az erre való felkészülés folyamatos.

A Sumlinban feltárt Ferenc forrással kapcsolatban vannak még elvégzendő feladatok a Pilsí Parkerdőgazdaság felhívása nyomán is. A szükséges munkákra hamarosan sor kerül egy geodéziai vizsgálat eredményétől függően.

A „Klotildliget” vasúti megálló váróhelyisége a vasúti rekonstrukció befejezése óta üresen áll. Az Egyesület egyik tagja megkereste a MÁV vezetőségét, hogy egy helyiség hosszú távú használatba vételére lehetőség van-e.

A MÁV nem zárkózott el, ezért a közgyűlés felhatalmazást adott az Elnökségnek a tárgyalásokra.

Az Elnökség ugyancsak felhatalmazást kapott a közgyűlésen az Önkormányzattal való együttműködési megállapodással kapcsolatos tárgyalásokra.

Klotildliget természetvédelmi területi minősítésével kapcsolatban is felveszi az Elnökség a helyi önkormányzattal a kapcsolatot, többek között tisztázni kívánja az idevonatkozó helyi rendelet tartalmát.

Az Egyesület célja a helyi oktatási intézményekkel való kapcsolatfelvétel, hogy a település történetét megismertessék, és a környezet valamint a természet védelmének fontosságát közelebb vigyék a diákokhoz.

Az Egyesület szakértő tagjai ismeretterjesztő anyagot készítenek ezekben a témákban.

Az Egyesület honlapjának előkészítése hamarosan befejeződik, ahol az egyesületi élet legfontosabb eseményei nyomon követhetők lesznek. Emellett a tagok közötti kapcsolattartást a Facebook csoport kibővítésével szeretnék elérni.

Az Elnökség célja azoknak a tagoknak a felkeresése, akik egy ideje távol maradtak a közgyűlésekről. Tisztázni kell, hogy tagok kívánnak-e maradni, részt vállalnak-e az egyesületi tevékenységből. A törvényességi felügyeletet ellátó ügyészség, illetve a bíróság a törvényi rendelkezésnek megfelelően ellenőrzi az egyesületi tagok mindenkor aktuális nyilvántartását, ezért a folyamatos tagnyilvántartási kötelezettségnek eleget kell tenni.

Összeállította Sz.J.

Egyesületi visszaemlékezések

1991. nyarán alakult meg a 1019. számú Csaba királyfi cserkészcsapat. A Klotildligeti Általános Iskolában kapott cserkészotthonban 10 cserkészt avattak fel ünnepélyes keretek között. Az avatást követő napon volt az első nyilvános szereplésük Zsolnay Béla klotildligeti plébános itt eltöltött 40 évi szolgálatáról megemlékező szentmisén. Ezt követően a templomi éjféli szentmisén őrt álltak a betlehemi jászol körül, december 25-én pedig a református templomban Tóth Tamás tiszteletesnek adományozott díszpolgári cím átadásakor tisztelegtek.

Az Önkormányzat anyagi segítségével vásárolták meg a

cserkészruhákat és a cserkészzászlót is, az Önkormányzat a csapat működéséhez ezen túl is hozzájárult.

Az 1992-ben megalakított, az Egyesület Ifjúsági Csoportjának tagjai között is találkozhattunk a fiatalokkal. A Klotildligeti Iskolának Csoportját Muszbek Erzsébet tanárnő vezette, a Csabai Iskolának Csoport vezetője Fosztó András volt. A Csoporton tagjainak az is a feladata volt, hogy megakadályozza a természeti értékek, a természetjáró és vadászati létesítmények, a műemlékek rongálását, az azokban való kártevést, óvja a fákat, bokrokat, segítsen

a bajba jutottakon. A fiatalok rendszeresen járőröztek a környező erdőkben is. Az erdőszeleket megtisztították a szeméttől, összeírták a kiszáradt fákat, részt vettek a Kálvária környezetének rendbetételében.

1991. volt az az év, amikor Piliscsabán első alkalommal került sor egy komoly képzőművészeti kiállítás megrendezésére az Ifjúsági Házban (ma a Piliscsabai Sportegyesület helye). A kiállítást a még ma is működő Nyugdíjas Egyesület szervezte dr. Ruda Lajosné akkori elnök vezetésével. Hernádi Paula festő, grafikus, zománcművész alkotásait dr. Chikán Bálint művészettörténész, a Képzőművészeti Főiskola (ma Magyar Képzőművészeti Egyetem) tanára méltatta.

Abban az időben az Ifjúsági Házban volt a falu könyvtára, ahol Schönek Jánosné könyvtáros – aki mindig készségesen és barátsággal foglalkozott az oda betérőkkel – sokat segített a szervezésben, Lohner Ferenc gondnokkal együtt.

1992-ben közérdekű hírként jelent meg az a fénykép és a hozzátartozó írás, amelyben az szerepel, hogy a Fő úton a Garancsi út kereszteződésénél „az autók halált osztó sebességgel száguldanak a 10-es úton. Az autósok nem tartják be a lakott területre kötelezően előírt sebességet.” A fényképen az út mellett az egyik oldalon egy Trabant látható, a másik oldalon egy Wartburg autó. Ezek a gépkocsik „száguldoztak halált osztó sebességgel”. Az azóta eltelt évek során ezen a helyszínen lámpás kereszteződés létesült, emiatt is biztonságos az átkelés a 10-es úton és ez a forgalom lassítására is alkalmas lett.

Viszont a Fő út és a Kenderesi út kereszteződésében még mindig nem biztonságos a közlekedés, mert nincs befejezve a megtervezett csomópont kiépítése. Hiányoznak a közlekedési lámpák, a kereszteződés nem látható be, a pár méterrel feljebb lévő gyalogos átkelőhelyen veszélyes az áthaladás. Az autósok figyelmébe: még vannak olyanok, akik nem járművel közlekednek, de a kereszteződésben az autósokra is veszély leselkedik.

Már kértük az újságban is közölteken túl, hogy az Önkormányzat is járjon mielőbb közbe a helyzet megoldása érdekében. A szükséges pénzt nem az Önkormányzatnak kell előteremtenie, tehát az itteni pénzhányra sem lehet hivatkozni.

1992-ben kezdődött meg a kukás szemétszállítás próbája, az országban üzemelő egyik legmodernebb kukás teherautóval ?!

Ugyanebben az évben építették ki a kábeltelevíziós hálózatot az egész falu területén. A központi fejállomást az akkori Polgármesteri Hivatal épületébe telepítették. A kábel segítségével fogható volt a helyi stúdió csatornája is folyamatosan, a műsorszünetben helyi közérdekű információkat lehetett olvasni. Kezdetben 16 program volt fogható (magyar és külföldi is).

1992-es lapszámban emlékeztek meg arról, hogy akkor lassan 100 éve indult meg az Óbuda-Esztergom vasútvonal építése és megkezdődött a MÁV addig leghosszabb

779,38 méter vasúti alagútjának építési munkája is. Az építés két irányból indult: Pilisvörösvár felől 1894 júliusában, Piliscsaba felől pedig 1895. áprilisától. Az építés belga módszerrel, részletekben kifalazó klasszikus ún. alátámasztó módszerrel történt. Először a gerinctároló épült meg az alagút tengely irányában, majd a felső boltozati szakasz, ezt követően a belső magot termelték ki és elkészültek az oldalfalak. Az alagútba fenékboltozat nem készült, az építés domitban és agyagrétegekben haladt. A vasútpálya kezdete Pilisvörösvártól indulva jobb íves volt, majd hosszabb egyenes szakasz következett és egy bal ívvel hagyta el Piliscsaba felé a kapuzatot. A falazat 3 méter magasságig faragott terméskő volt felette téglával készült. 50 méterenként minden oldalon beálló fülke létesült, összesen 15 pár.

Az alagútát 1895. november 17-én helyezték forgalomba. 1981-1982-ben a régi falazatot megerősítették és építettek egy 30 centiméter vastag vasbeton fenéklemezt. A közelmúltban, a 2000-es évek elején volt egy teljes körű felújítás, az alatt nem volt vasúti forgalom ezen a pályán. Ez alkalommal építették ki az elektromos hálózatot a vasút vonalon.

Az alagút építését a Dorogi Bányászati Aknamélyítő Vállalat végezte, az építkezés irányítója és vezetője Riedl Károly főmérnök volt, magyar királyi államvasúti igazgatóhelyettes. A vasútépítés befejezése után nálunk telepedett le családjával együtt, a Szent István úton.

Dr. Eördögh László és felesége írta meg az újságba, hogy Riedl Károly nyugalomba vonulása alkalmával magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozott részére Ferenc József császár.

Az adományozásra gróf Tisza István terjesztette fel.

Az előterjesztésben írtak szerint Riedl Károly 1847-ben Esztergomban született, műegyetemi tanulmányokat végzett. Először a Kassa-oderbergi vasút szolgálatában állt, majd a magyar királyi vasút építési igazgatóságához lépett át, 1886-tól mint főmérnök a magyar királyi államvasutaknál dolgozott. 1901-ben a párizsi világkiállítás alkalmával miniszteri elismerésben részesítették. Több mint 43 év szolgálata alatt 27 éven át fontos vezető beosztásban dolgozott Magyarországon vasúti hálózatának kiépítésében és fenntartásában.

Tanmese

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy királyfi. Nagynagy ünnepséget rendezett, ahova meghívta népe apraja-nagyját. Az ünnepséget követően a király még azt is lehetővé tette, hogy bárki elé járulhatott, hogy gondjait elmondja, amit minden esetben meghallgatott és jó szóval küldte el őket. Néhányan, amikor rájuk esett a sor az audiencián, a tisztelet legkisebb jelét sem mutatva, oda nem illő öltözetben, egy székre ülve és nem állva foglalták el helyüket a király előtt, sőt némelyek még lábukat is keresztbe rakták és kellő felsőbbrendűséggel, egy takaróval magukat bebugyolálva próbálták kioktatni a királyt. És láss csodát, hiába volt mindenki felháborodva a felség környezetében, hogy ezt a rendetlenséget megakadályozza, a király leintette őket, széken kikérdezte a „lányaikat és fiait” és egy-egy problémájukra még megoldási javaslatot is adott. Megköszönte jelenlétüket és békében elküldte őket.

Az ünnepség után azonban a király mégiscsak összehívta tanácsadóit s arra kérte a bölcseket, hogy állítsanak össze egy protokollt arra vonatkozóan, hogy a népnek hogyan kell megjelenni a királya előtt. Ettől kezdve mindenki tudhatta,

hogy a felség előtt soha nem ülünk le kényelemben helyezve magunkat, kellően rendbe szedjük ruházatunkat és viselkedésünkkel is kifejezzük tiszteletünket és hálánkat.

Nem régen múlt, hogy hatalmas esemény volt Magyarországon, amikor hazánkba látogatott Ferenc pápa. Azt megelőző évben is a záró szentmisén részt vett. Ekkor az Eucharisztikus kongresszus néhány napja alatt Krisztus királyságát és az oltári szentséget ünnepeltük, ugyanúgy, ahogy miséről misére ezt tesszük. Az évente megünnepelt Krisztus király vasárnapja erről szól. A királyról, az Urunkról, a jótevőnkéről, aki folyamatosan megpróbálja a mi balga lépéseinket korrigálni, helyre tenni és bennünket a jó felé segíteni. Az a baj, hogy ezt mi nem vesszük észre.

Egyszerű hétköznapi életünkben mi is próbáljunk meg Krisztus királyt látogatva úgy tenni, hogy az ne csak nekünk legyen jó, hanem a királynak is a legőszintébb tisztelet és köszönet.

Legyen ez a mese mindenki számára tanulság!

Teofil

A Nemzeti Tudáspark hírei

A Iosepinum Kiserőmű, azaz a Központi Energia Épület megvalósítása a vége felé közeledik. Jelenleg a technológiai gépeknek a próbaüzemei folynak, már valamennyi berendezést leszállították. Működik már egy gázkazán, ami jelenleg nagyon fontos feladatot lát el, a Nemzeti Könyvtár Archivális Könyv Raktárának építkezéséhez szükséges hőt biztosítja. A Pili Parkerdő Gazdaság által szállított biomassa segítségével a másik kazán beüzemelése is befejeződött.

Jelenleg a gázmotorok és a kapcsolódó automatika rendszerek próbaüzeme folyik. Minden jel szerint sikerül azt a problémát megoldani, hogy külső áramforrás kimaradása esetén az Energia Épületben termelt villamos energiát 22 kV-os feszültségen szolgáltatni tudja az Alapítvány a Nemzeti Könyvtár épületéhez.

A hűtést egy nagy teljesítményű adszorpciós hűtőgéppel fogjuk biztosítani, ami lehetővé teszi különböző fokozatú hűtési energia továbbítását.

Az energiaszolgáltatással már most biztosítható az egész Iosephinum tűzvíz- és locsolóvízellátása. Reményeink szerint a karsztaknára épülő ivóvízellátás is beindulhat nyár végével.

Az egyre nagyobb területen történő fűnyírás során elkezdett zöld hulladék számára megkezdődött egy komposztáló beüzemelése, hogy azt ne az erdőbe szórják szét az különböző intézmények.

Befejezés előtt áll a Tan- és Kiképző Uszoda tervezése. A Triskell Kft. elkészítette az engedélyezési terveket, megkaptuk az építési engedélyt, ezt követően pedig a tervezők elkészítették a komplett kiviteli tervdokumentációt. A tervek jelenleg felülvizsgálat alatt állnak, majd az illetékes minisztériumhoz kerülnek azzal a kérelemmel, hogy mihamarabb

megkezdődhessen a megvalósítás. Ugyanez vonatkozik a jelenleg meglévő Rekreációs Sport Épület bővítésére is, amelynek az elkészült terveit ugyancsak felülvizsgálják.

Az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Magyar Tartománya bejelentette, hogy a Iosephinum Kollégium és Szakkollégium, mint oktatási intézmény 2023.08.31. napjával megszűnik. Mivel az épület hasznosítása végleg a Nővérek kezébe került, jelenleg még nem tudunk beszámolni arról, hogy a Kollégium helyett milyen funkciót kap ez a hatalmas, egykori laktanya épület.

Jó hírként tudjuk közölni, hogy a Iosephinumon a főútvonalat és az Energia Épületet összekötő út építési munkái rövidesen elkezdődnek. A kapcsolódó kormánytámogatási megállapodás előkészítése és aláírása jelenleg folyamatban van.

A Nemzeti Tudásparkon belül kialakítandó Collegium Professorum Hungarorum Intézmény irodaépületének – azaz az Emericanumnak – a felújításához kapcsolódó közbeszerzési eljárás jelenleg folyamatban van, így még idén megkezdődhet ennek az épületnek a megújulása. A Makovecz Campus Alapítvány dolgozói már a Makovecz Campuson végzik feladataikat, az Alapítvány irodái a volt Iustineum épületben vannak jelenleg.

A Makovecz Campust és a Iosephinumot összekötő Bástya-hidat a 10-es sz. főútvonal felett ismét megnyitották, hogy a különböző intézmények dolgozói könnyebben tudjanak a területek között átjárni. A Iosephinum felőli oldalon infrászorompót és kamerás őrzést telepítettek.

Csíky Gábor

Vasútfejlesztés Piliscsabán

Közvetlenül a házunk előtt jár a vonat. Gyerekkoromban a 424-es, a 328-as gőzmozdonyok, később az M40-es vagy éppen a nagy NOHAB típusú dízelmozdonyok húzták a szénnel megrakott vagonokat, éjjel-nappal. A személyvonatok is gőzösök voltak, a kocsik nyitott peronúak, az ablakokat szellőztetéshez gurnival kellett fel- és lehúzni, nagyon kellett vigyázni arra, hogy az alagútban ne legyen valami nyitva maradjon, mert akkor belül is tele lett füsttel és szikrával minden. A vonatok a Budapest Nyugati pályaudvar és Klotildliget között ezt a hosszú távot kezdetben, avagy a 20. század fordulóján 40 perc alatt tették meg, majd később sikerült a menetidőt egészen 1 órára kiterjeszteni. A gőzösök a gyerekeknek okoztak örömet, lehetett a vagonokat számolni, a sorszámokat rögzíteni, integetni a masinisztnak. A felnőtteknek már kicsit rosszabb volt a helyzet, hiszen az éjszaka csendjét felverték a szénszállító vonatok, nem csak dübörgésükkel (a házunk rengett az alatt, míg elvonult egy nagy szerelvény), de időnként kigyulladt a vasút két oldalán a bozót, vagy éppen valakinek a kertje, de ennél nagyobb baj nem történt. Gyerekként és ifjúként két nagy vasút rekonstrukciót éltem meg, amikor a teljes pálya kicserélésre került és a vasút mindkét oldalán védőkorlátok, vízelvezetések lettek telepítve. Az '50-es években Klotildligetet Budapest kitelepítési körzetének nevezték ki és körülöttünk is sok kényszer betelepített, volt magas rangú személy és egyházi vezető lakott. Átéltam, amikor a házunkban lakó két tábornok nyugdíjasként szabadidejét azzal töltötte, hogy járta a vasútvonalat és a vagonokból kiesett brikettet szedte össze téli tüzelőnek. Ez is egy világ volt.

Telt-múlt az idő és mintegy 10 éves tervezgetés után nagy csinnadrattával bejelentették, hogy a Budapest-Esztergom vasútvonalat újra felújítják, előbb korszerűsítésre, majd villamosításra. A munkát két évre tervezték, de a 6 év sem lett elég, tudniillik, a mai napig nincs befejezve. Az elmúlt évek során több szakaszban, többször átadták, felavatták, konferenciát rendeztek az ünnepély mellé, csak a munka nem készült el. A mai napig a vízelvezetés sok helyen nem működik, a beton védőkorlátokat elbontották ezek a területen elszórva - otthagya hevernek, a vasút menti karbantartás egyenlő a nullával.

Amiért a cikket megírtam, az annak az apropója, hogy nemrégiben a vasúttársaság a vasútvonal karbantartása címen elkezdte a pálya két oldalán lévő bozótot, fákat kiirtani, hogy betartsák a védőtávolságot a villamos felsővezeték és a vasút melletti fák között. Nincs is ezzel semmi probléma, csak a hogyan! Éppen a miséről jöttem haza vasárnap délelőtt, amikor a MÁV

munkásai éppen a házunk előtt a gyerekkoromban általam ültetett két hársfát egy darálógép segítségével, rettenetes módon megcsonkították. Itt közlöm azt a két fotót, amelyen látszik, hogyan nézett ki előtte a fa, majd a másikat, hogy milyen lett utána. Nem azzal van a baj, hogy ezt a munkát el kell végezni a MÁV-nak, hanem azzal, hogy miért nem lehet az egészséges, jó alakú, éppen csak a védőtávolságra belógó néhány ágat tisztességgel levágni, miért kell a fát tépni, hasítani, darálni?! Környezetvédelem ügyben már a MÁV is sokat tett, hiszen már nem füstölnek a gőzmozdonyok, már nem okádják a kormot a dízelmozdonyok, de ezen kívül más nem történt. Most is csak az van, hogy rombolunk, majd minden szemetet ott hagyunk, az összetört kerítésekkel nem törődünk, még a családi háznál lévő tujasort is bedaráljuk, ugyanakkor a vizes árkokból kinőnek a megcsonkított akác-fák, eltömítve a vízfolyásokat. A Klotildligeti Vasútállomás teljes vízelvezetése működésképtelen, mert a Szent István útról lefolyó víz a Mátyás király utcai vizesárokba nem tud eljutni a felhalmozódott szemet és föld miatt. A Klotildligeti Általános Iskola és Gimnázium mellett lévő vasúti átjáró vízelvezetése ugyancsak használhatatlan, nagyobb esőnél a pályát mossa a víz. Az átjáró betonelemei már megsüllyedtek és egyre veszélyesebbé válnak.

Miért gondolja bárki azt, hogy ennek a vasútvonalnak a környezetét, ha a MÁV nem tartja rendben, akkor majd azok a „bolond” helyi lakosok elvégzik ezt a feladatot. Szemetet hordanak, vizesárkot takarítanak, gyökereket vágnak, betonelemeket szállítanak, majd fűvet nyírnak, amit időnként karbantartanak, csak azért, hogy a vonaton utazó közönség ne csak a szemetet lássa.

Én már nyugdíjas korban járok, amíg erőm engedi, ezt a feladatot megcsinálom, de ki jön utánam és lesz-e valaki, aki a közterülettel is foglalkozni fog?

Teofil

Ilyen volt

Ilyen lett

Hírek

2023-ban nemzeti ünnepünk, március 15. alkalmából dr. Maróth Miklós Széchenyi-díjas klasszika-filológus, orientalista, a Magyar Corvin-lánc birtokosa, a MTA rendes tagja, az Avicenna Közel-Kelet Kutatások Intézetének (Piliscsaba) igazgatója a Magyar Érdemrend nagykeresztje (polgári tagozat) kitüntetésben részesült.

Az elismerést több mint fél évszázados, nemzetközi viszonylatban is kiemelkedő kutatói pályafutása, szerteágazó oktatói tevékenysége, a tudományos közéletben betöltött jelentős szerepe indokolta.

2023. Pünkösdjén a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem (Kolozsvár) Martóth professzort az Egyetem díszdoktorává avatta.

Az Egyetemet 2000-ben alapították három karral: Kolozsváron, Marosvásárhelyen és Csíkszeredában működik egy-egy Kara ennek a magyar tannyelvű romániai magán-egyetemnek.

Maróth Miklós 2023. áprilisában Ferenc pápa áldásában részesült 80. születésnapja alkalmából.

2023-ban az év madara a barkós cinege.

Ez a Magyarországon fészkelő, állandóan itt tartózkodó madár a verébalakúak rendjébe tartozik.

Máshol Európában ritkán fordul elő, a legnagyobb egyedszámban Közép-Ázsiától Mandzsúriáig terjedő területen található.

Nálunk többségük a Fertő tavi nádasban fészkel. Természetvédelmi értéke 50.000 Ft.

(A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület hírnagyja)

Egyesületünk elődje, a Liget Baráti Kör már az 1980-as évek elején felvette a kapcsolatot a MMTE elődjével, annak egyik csoportját alkotva. Malomvízi Schusster Ödönné, Ellike az akkori fiatalokat igyekezett bevonni a csoport munkájába. A ma már felnőtt tagok a mai napig anyagi hozzájárulásukkal támogatják a madárvédelmi munkákat.

Az Egyesület mostani célja a kapcsolat újra felvétele a MMTE-tel, mert napjainkban talán még fontosabb a megmaradt madarak védelme, mint azelőtt. Ugyanúgy az országos egyesület ez irányú tevékenységének támogatása is döntő.

2023. május 26-án szülőfalujában, a felvidéki Szimón

emlékeztek Jedlik Ányos bencés tudósra születésének 222. évfordulóján.

Az emlékülés hálaadó szentmisével kezdődött, amelyet dr. Várszegi Asztrik emeritus pannonhalmi bencés főapát celebrált a helyi katolikus templomban.

A szentmise után a templom előtti téren megkoszorúzták Jedlik Ányos szobrát. Többek között jelen voltak Csáki Pál Szlovákia volt miniszterelnök helyettese, a Pozsonyi Magyar Konzulátus helyettes vezetője, a megyei közgyűlés elnöke, a környékbeli települések polgármesterei, a Budapesti Jedlik Ányos Gimnázium igazgatója és tanártársai, a helyi magyar tannyelvű középiskola küldöttei, a Magyarországi Szikvízgyártól Lovagrend tagjai és a helyi közösségek képviselői.

Az emlékülésen dr. Gazda István tudománytörténész, a Magyar Tudománytörténeti Intézet vezetője, szerkesztőségünk elnöke, a tudós feltalálói munkájáról és legfontosabb találmányairól szólt.

Ki volt Jedlik Ányos? Erre a kérdésre a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának ismertetőjéből készítettünk rövid összefoglalót.

Jedlik Ányos a Komárom megyei Szimón született földműves szülők gyermekeként. Középiskolai tanulmányait a nagyszombati, majd a pozsonyi gimnáziumban folytatta. 17 éves korában a Szent Benedek rend növendékei közé lépett, novícius éveit Pannonhalmán töltötte. Ez életének meghatározó lépése volt, ami tudományos pályájának, egyénisége alakulásának és jelleme fejlődésének kezdetét jelentette. Rendíthetetlen hit, a tudomány szeretete, az emberi bajok iránti érzékenység, az önzetlen hazaszeretet és a tanári attitűd jellemezte őt.

Először Győrben a bencés gimnáziumban tanított, majd a harmincas éveiben a pozsonyi akadémián, ahol szertárat is fejlesztett és kísérleteket végzett, de nem politizált. 1840 tavaszától már Pesten kezdhette meg egyetemi tanári előadásait. Az egyetem épületében lakott a fizikaszertár közvetlen szomszédságában. Kísérleteiről naponta feljegyzéseket készített. Az 1846/47-es tanévtől kezdve három éven át a bölcsészkar dékánja volt. Ugyanis nem csak matematikából és fizikából doktorált, hanem filozófiából és történelemtudományból is. 1863/64-es tanévben az egyetem rektora lett.

Egyetemi tankönyvet írt, amelynek első kötetébe a mechanika, hangtan és kémia került. Címe a „Súlyos testek természettana”. A tankönyvet akadémiai nagy jutalommal tüntették ki. 1858 decemberében a Magyar Tudományos

Akadémia rendes tagjává választotta. A második kötet a „Súlytalanok természettana” címet viselte volna. Ebből az első szakasz készült el „Fénytan” címmel. A kéziratban maradt anyagot Pannonhalmán őrzik, akárcsak a többféle hőtan jegyzeteit.

Tizenöt éven át volt tagja a Tanárvizsgáló Bizottságnak. Fizikából vizsgáztatta azokat, akik magyar középiskolában kívántak tanítani. Ebben az időben királyi tanácsosi címmel tüntették ki. Az 1873-as bécsi világkiállításon Haladás érdemével tüntették ki a „villámfeszítő” (feszültségsokszorozó) berendezését.

Fontosabb találmányai: a villanydelejes önforgony azaz az elektromotor őse, a dinamó, amellyel hajtotta az optikai rácsozat készítő gépét is, a galvánelemek és az ívlámpás világítás tökéletesítése, a csöves villámfeszítő, amely a nagyfeszültség előállításával volt kapcsolatos. A szódavízgyártó gépe közismert, a mindennapokban ma is használatos. Ennek segítségével mesterségesen állította elő a szénsavas vizet, amely közönséges ivóvízből és szénsavból állt, és semmilyen más ásványos részt nem tartalmazott. Ez utóbbinál fogva a

víz nagyobb mértékben tartja magában a szabad szénsavat. Az 1830-as évektől kezdődő fejlesztő munkával a neki dolgozó műszerésszel együtt lerakták a magyar finommechanikai műszergyártás alapjait. 1860-ra elkészítette az osztógépet, amely többféle rácstípust állított elő a dinamó használatával. Az un. Jedlik rácsozat segítségével a színképspektrum nanométer alatti hullámhossz felbontása vált elérhetővé.

Jedlik a találmányait nem szabadalmaztatta, az első magyar szabadalmi törvény éppen halálának évében született, bár tőlünk nyugatra már létezett ez az oltalmi forma. Tény, hogy a két legnagyobb horderejű találmánya jelentőségét maga sem ismerte fel időben. Az elektromos motor és a dinamó utóbbi technika történeti mérföldkönek bizonyult. Ezekkel a találmányokkal a villamosság kora köszöntött be, amelyet második ipari forradalom címmel jegyeznek.

A tudománytörténet és főleg a nemzetközi közvélemény a mai napig nem kezeli tényleges érdemei szerint Jedlik Ányos találmányait.

Sz.J.

Polgármester úr levele

Az újságot kollégáim felteszik a honlapra.

Kérek azonban egy helyesbítést a következő számban az alábbiakkal:

A 9. oldalon az "Egyesületi visszaemlékezések" c. cikkben, mely éppen a József Attila utca környezetének állapotáról is értekezik, az az állítás áll, hogy az utak felújítására Piliscsában "még ígéret szinten sem kapunk biztató szót."

A következő mondat pedig arra utal, hogy Piliscsaba város vezetése nem élt az útépitésekre vonatkozó pályázati lehetőségekkel. Csak az elmúlt, általam vezetett időszakra vonatkozóan nyilatkozom ezzel kapcsolatban.

A leírtakkal szemben a valóság az, hogy a 2014-21-es EU-s ciklusban Pest-megye számára pályázati forrás nem volt útépitésre. Városunk minden lehetséges kiírt egyéb pályázaton indult, egyéb közvetlen forrásokért folyamodott és minimális önerejéből is biztosított pénzt útépitésre. Csak ebben az önkormányzati ciklusban ennek köszönhetően kapott szilárd burkolatot a Kálmán király útja egy jelentős szakasza egy új híd építésével kiegészülve, a Kinizsi utca egy jelentős és fontos szakasza. Illetve bizonyára elkerülte a cikk írójának figyelmét, hogy az éppen az ebben az írásban említett József Attila utca teljes hosszában megújult.

A Piliscsabai Polgár hasábjain, továbbá hivatalos honlapunkon pedig folyamatos tájékoztatást adunk a beadott pályázatokról. Innen tudhatja a figyelmes olvasó, hogy TOP+ pályázatot adtunk be a Csévi út, Szent István út és Iskola utcák szilárd burkolattal való ellátására a közelmúltban. Továbbá arról is számot adtunk, hogy a fenti utak mellett a Mátyás király utca(!), a Szállás utca, a Zrínyi utca, a Bartók Béla utca útépitési tervei is elkészültek, várva a további pályázati lehetőségeket. És ezek csak az útépités terén történt lépések. Sikeres műemlék-, iskola-, orvosi rendelő-, sport épület felújítási valamint óvoda- és bölcsődeépítési pályázatainkat itt nem említve.

Kérem tehát a helyesbítés közzétételét a következő számban, illetőleg kérek Önöktől egy indoklást arra vonatkozólag, hogy miért tünteti fel következetesen az újság negatív színben Piliscsaba város önkormányzatát.

Köszönöm!

Farkas András
polgármester

A Magyar Országgyűlés a 2022-es és a 2023-as esztendő Petőfi Sándor emlékévé nyilvánította születésének 200. évfordulója alkalmából.

Emlékezzünk mi is:

Petőfi Sándor

SORS, NYISS NEKEM TÉRT...

Sors, nyiss nekem tért, hadd tehessek
Az emberiségért valamit!
Ne hamvadjon ki haszon nélkül e
Nemes láng, amely ugy hevít.

Láng van szivemben, égből-eredt láng,
Fölforralló minden csepp vért;
Minden szív-ütésem egy imádság
A világ boldogságaért.

Oh vajha nemcsak üres beszéddel,
De tettel mondhatnám el ezt!
Legyen bár tettemért a díj egy
Új Golgotán egy új kereszt!

Meghalni az emberiség javáért,
Mily boldog, milyen szép halál!
Szebb s boldogítóbb egy hasztalan élet
Minden kéjmámorainál.

Mondd, sors, oh mondd ki,
hogy így halok meg,
Ily szentül!... s én elkészítem
Saját kezemmel azon keresztfát,
Amelyre fölfeszítettem.

(Pest, 1846. április 24–30.)

HELYESBÍTÉS

Újságunk 2023.márciusi számának 9.oldalán megjelent „Egyesületi visszaemlékezések” című írás utolsó harmadában Szendrő Gézáné, Elli néni visszaemlékezéséből vettünk át részletet.

Akkor a '20-as, '30-as évekre emlékezett vissza. Ő és családja az elsők között volt, akik házat építettek Klotildligeten. Ebben az időben Klotildliget útjai nagyon jók voltak, tekintve hogy forgalom nem volt, autók és kocsik ritkán jártak. Télen lovas kocsival hordták a fát az erdőből, de utána az utakat rendbe hozatta az Erdőhivatal. A háború, a megnövekedett forgalom és az időjárás sok kárt okozott. Az utak rendbehozatala nem kis dolog, ahhoz sok idő és sok pénz kell, azt türelemmel meg kell várni.

Ehhez fűztük hozzá: évtizedek óta „türelmesen” várunk, de még ígéret szintjén sem kaptunk biztató szót. A rendszerváltás óta sok pályázati lehetőség volt útépitésre is. Ahol ezzel a lehetőséggel éltek, ott meg is van az eredménye, szerencsére az országban látjuk is ennek jeleit, legyen szó kisebb, közepes méretű vagy nagyobb településekről.

A helyesbítést kérő levél szerint a „még ígéret szintjén sem kaptunk biztató szót”utáni következő mondat arra utal, hogy Piliscsaba város vezetése nem élt az útépitésekre vonatkozó pályázati lehetőségekkel. A leírtakkal szemben a valóság az, hogy a 2014-21-es EU-s ciklusban Pest megye számára pályázati forrás nem volt útépitésre. A Város minden lehetséges egyéb pályázaton indult, egyéb közvetlen forrásokért folyamodott és minimális önerejéből is biztosított pénzt útépitésre. Csak ebben az önkormányzati ciklusban ennek köszönhetően kapott szilárd útburkolatot a Kálmán király útja egy jelentős szakasza egy új híd építésével kiegészülve, a Kinizsi utca egy jelentős és fontos szakasza... és a József Attila utca teljes hosszában megújult.

Ismét ki kell emelnünk írásunknak azt a részét, amely közzölte lett, mert a helyesbítés csak azzal az írás résszel függhet össze, hogy „bár türelmesen várunk, de ígéret szintjén sem kaptunk biztató szót, a rendszerváltás óta sok pályázati lehetőség volt útépitésre is.”

Nem vitatható, hiszen közismert tény volt, hogy Budapest és hozzátartozóan Pest megye ebben az időben kevesebb EU-s fejlesztési forrásokhoz juthatott, mint a hozzá hasonló fejlettségű megye.

Azonban az internetes oldalakon keresve megtalálható például az a közlés, hogy Pest megye fejlesztését szolgáló programok között a belterületi utak fejlesztésének támogatására irányuló pályázat 2018 elején megjelent azzal a céllal, hogy támogassa az önkormányzati tulajdonú belterületi utak szilárd burkolattal történő kiépítését, felújítását és korszerűsítését. Az igényelhető legmagasabb támogatási összeg

150 millió forint volt. Ezzel 74 Pest megyei településen javulhatott a belterületi utak állapota, 13,3 kilométer szilárd burkolattal újonnan ellátott út létesült, 100,4 kilométer útfelújítása történt meg.

A kormány még 2016-ban döntött úgy, hogy 2021-ig összesen 80 milliárd forint célzott pénzügyi támogatást nyújt a Pest megyei önkormányzatok fejlesztésére is.

Az bizonyos, hogy a pályázati lehetőségek folyamatos figyelése és lehetőség szerint azokkal való élés nem a polgárok feladata, mint ahogy az azokkal való élés – konkrét – számonkérése sem. A cikkben írtak mindössze azon alapultak, hogy Piliscsaba és ezen belül Klotildliget útjai- ha szilárd burkolattal voltak is ellátva, ha nem akkor pláne – méltatlanok a település képéhez és „az itt élők jólétének növeléséhez”, ahogy a kormányprogramban fogalmazták meg az egyik célját a támogatásnak. Nem emlékezünk olyan fórumra, ahol bemutatták volna azt a jövőben megvalósítható, az egész település vagy annak egy nagyobb és összefüggő részét érintő tervet, amelyet biztatásnak mondhatunk. A szilárd burkolattal ellátott utak közölt száma sem reményt keltő.

A Piliscsabai Polgár című helyi lap legutóbbi, 2023. májusi számában „Útépitési együttműködés” címmel a pénzügyi és fejlesztési bizottság elnöke arról számolt be, hogy az önkormányzat 250 millió forinttal kívánja támogatni a lakossági kezdeményezésre megvalósuló útépitéseket. Ezért kéri az utcakezelőket (?), a szomszédokat, lakótársakat éljenek a lehetőséggel. Jelenleg több utca esetében rendelkeznek tervekkel. Az előkészítés az érintett ingatlanok 70%-ának részvételével kezdhető meg. Jelenleg a felsorolt kilenc utca esetében már becsülhető a bekerülési költség.

További kommentár nélkül tesszük hozzá: a becsült bekerülési összeg jelentősebb részét állnia kell az igénylőknek és a lakossági összefogást is meg kell valahogy szervezniük !

A helyesbítést kérő levélben továbbá indokolást kértek arra vonatkozóan, hogy miért tünteti fel következetesen az újság negatív színben Piliscsaba város önkormányzatát.

Ehhez csak annyit: az újságban közöltek az Egyesület nevében olvasható célokkal foglalkoznak, azaz a természetvédelemmel és a városszépítéssel. A visszaemlékezések pedig elődeink jó példáit szeretnék tudatosítani és követendőnek beállítani az itt élőknek.

Viszont azt nem hagyhatjuk figyelmen kívül, hogy az újságban felvetett kérdésekre eddig még válasza sem méltat bennünket. Például: miért nincsen egyetlen zászló sem kitűzve a nemzeti ünnepeken a Klotild ligeti részen? Vagy: Miért kell botladozni a Gesztenyesorban lévő járdán? Továbbá: az utca elnevezések földhivatali nyilvántartásban való pontosítása, esetenkénti bejelentése, az elhanyagolt környezetű ingatlanok tulajdonosainak számonkérése stb.

Szerkesztőség

Az újság megjelenését a Kulturális és Innovációs Minisztérium támogatta!

Megújult Ki nyer ma?

A Bartók Rádióban 3 napja kezdték meg a Ki nyer ma? zenei rejtvenyműsor felújított változatát. Előtte 16 éven át szünetelt ez a műsor, előtte pedig 38 évig volt mindennapjaink része (egy korábbi írásomban már foglalkoztam a kérdéssel). 16 év alatt sem derült ki, miért kellett abbahagyni, erre valószínűleg nincs is *megfejtés*.

Kellemes meglepetésként ért a hír, hogy a Muzsikáló reggel keretein belül a 8 órás hírek után lesz „Játék és musika 10 percben”.

Természetesen maximálisan örülök a döntésnek, és amikor tehetem, hallgatni fogom, esetleg játékosnak is jelentkezem.

Az első játék május 30-án, kedden reggel volt, késve kapcsoltam be a rádiót, így csak az utolsó kérdést és az arra adott helyes választ hallottam, a játékos nevét nem, de így is érdemes volt: ui. a játék után kapcsolták Czigány Györgyöt, aki örömet fejezte ki, és úgy fogalmazott: nagyon örül, mert megérhette, hogy a sírból feltámasztották a játékot. Ő most 92 éves, és kitűnő egészségnek örvend. Ő alapította a játékot, legtöbbször az ő nevére emlékeznek.

Az első napon a Kossuth Rádió Nagyok c. műsorában az alkalomhoz igazodva – egy korábbi beszélgetés felvételét hallhattuk Czigány Györggyel. Rajta kívül több mint tíz játékvezető vezette a műsort. Meixner Mihály, Zsoldos Péter, Boros Anikó már nem érthette meg ezt a napot, de ez alkalom arra is, hogy emlékezzünk rájuk.

Szerdán és csütörtökön már nem hagytam ki, a szerdai játékos az a Rimer Lea volt, akit jól ismertem, mint egykori kinyermást.

Itt is lehet Herakleitoszt idézni: kétszer nem léphetünk ugyanabba a folyóba. Rengeteg dolog megváltozott, ma már nem lehetne helyben, pl. Astoriában személyes részvétellel megrendezni a játékot. Miért? A válasz egyszerű: ha lehetne, ma is ott rendeznék.

A Muzsikáló reggel, délelőtt és délután keretében eddig is voltak rejtvények, bizonyára az olvasók közül sokan követték ezt, esetleg játszottak is, e-mail és /vagy SMS formájában talán válaszoltak is.

Ettől változatosabb és érdekesebb lett a műsor, aki hallgatta, tudja.

Számomra csalódást jelentett, ami másoknak megkönnyebbülést: az utóbbi években lényegében megszűnt a zenefelismerés, néha-néha olyan volt, hogy elég volt a szerzőt megismerni. A felújított vetélkedőben még nem tudom, hogy lesz.

A komolyzene kedvelői alaposan megfoggyatkoztak. Mivel nem minden nap hallgatom a Bartók Rádiót és főleg nem mind a három napszak műsorát, sommás véleményem nem lehet. Illetve van: nagyon jó a műsor. Sokan hallgatják. Biztos vagyok benne, hogy az érdeklődésre kedvező hatással lesz az új Ki nyer ma.

Ez nem a reklám helye, de annyit azért leírhatok, hogy reggel fél nyolctól lehet e-mailban jelentkezni, és sorsolás útján dől el, ki lesz az aznapi játékos. A játékban 4 kérdés van, ebből 3 helyes válasz elég a győzelemhez. Az eddigi gyakorlat szerint ezért egy CD jár, ha vállalja a 4. kérdést is, még egy CD-t nyerhet. Ez tehát a válaszom arra a kérdésre,

amit annak idején sokszor feltettek nekem: Mennyit lehet nyerni? Mit lehet nyerni? Sem akkor, sem most nem a nyereszkesedés jelentette, ill. jelenti a fő motivációt. Kíváncsi vagyok, lesz-e hangversenyjegy. Mert nem biztos, hogy ráér az illető, de nem akarom elvenni a szerkesztők és műsorvezetők kenyerét.

A múlt alkalommal feladott kérdésekre egy helyes válasz érkezett Csáko Mónikától, idézem, kiegészítésekkel:

1. Schubert dalciklusok: A szép molnárlány, Téli utazás
2. Verdi Trubadúr c. operájában szerepel Leonóra, közismert Beethoven Leonóra nyitány c. műve is
3. Az oroszoknak született Igor Sztravinszkij balettjei a felsoroltak
4. Goldmark Károly írta a Sába királynője c. operát
5. Puccini három egyfelvonásos operája (Triptichon): A köpeny, az Angelica nővér és a Gianni Schicchi

Saját válaszom:

Köszönöm a megfejtéseket, helyesek.

1. Schubert valóban ezt a két ciklust írta, ill. állította össze. Van egy harmadik, amit halála után 14 dal egybefűzésével állítottak össze, címe Hattyúdál.
2. Leonóra Verdinél a Trubadúron kívül a Végzet hatalmában is főszereplő, Beethoven Fideliójának hősnője is Leonore. Ez volt az első változat címe is: Leonore, melyhez 3 nyitány is írt: I. II. és III. Leonóra nyitány a teljes címük, legismertebb a III. Donizetti: A kegyencnő (La favorita) c. operájában is Leonóra a főszereplő, azaz a kegyencnő.
3. és 4. válasza helyes, az 5-ikért, a Triptichonért külön dícséret jár.

A mai kérdések:

1. „Kedves Bach, gratulálok, ön ismét egy remekművet alkotott.”
„Ezt felségednek köszönhetem, mert egy kiváló témával ajándékozott meg”. A mű címe: Musikalisches Opfer, magyarul: Zenei áldozat. Kitől kapta Bach a dícséretet?
2. Falstaffról nem csak Verdi írt operát, hanem Windsori víg nők címmel egy német zeneszerző is (1810–1849). A mű legismertebb részlete Falstaff bordala: Már bölcsőben anyatej helyett csak bort követeltem én...
3. Galántai táncok, Román népi táncok, Marosszéki táncok. Az egyiket nem Kodály írta, melyiket?
4. Verdi melyik operájában van a szabadságkettős (tenor-bariton)?
5. Wagnernek melyik operája játszódik a norvég fjordoknál?

Dr. Farkas Elek

Piliscsaba, 2023. június 1.

MAKETT VAGY MODELL?

A makett az eredeti kicsinyített – a lehetőségig alak- és mérethű, részletességében az eredetit minél jobban megközelítő – másolata. A makett a kinézetre összpontosít: pl. egy terület beépítését maketten, és nem modellen szemléltetik. Ha pedig járművek miniatűr másairól van szó, akkor azok döntően műanyag elemekből, ragasztással állnak össze, és festéssel-matricázással teszik meg rajta az utolsó simításokat az élethűség kedvéért. A makett egyes elemei lehetnek mozgathatók, lényege mégis a statikusság, tehát nem működő szerkezet!

A modell ezzel szemben valaminek – általában kis léptékű – mása, ami magán hordozza az eredeti jellemzőit, és a makettel szemben az esetek többségében működőképes. Ezt a tulajdonságát jelzi pl. a „folyamatot lemodellez” kifejezés is, vagy gondoljunk csak a természettudományokra is, ahol szintén modelleket alkotnak egyik-másik jelenség leírásához, és nem maketteket.

Modellezés: Modell vagy makett? Mi a különbség?
(network.hu)

Ezt a különleges, kevesek által gyakorolt érdekes mesterséget a több évtizedes gyakorlattal rendelkező Zsiray László segítségével az alábbi riportunkban mutatjuk be.

Mire lehet egy modellt vagy makettet használni?

Méretarányos kicsinyítésben készülhet hajó, jármű, híd, épület vagy egy gép, felnagyításban pedig akár egy elektronikus készülék, mondjuk egy mobiltelefon prototípusának reklámcélra használt ember-nagyságú példánya. Bizonyára mindenki látott már aprólékosan kidolgozott maketteket, modelleket különféle kiállításokon, vagy a múzeumokban. De ezek másféle célokat is szolgálhatnak: dokumentumfilmekben mutatják be, hogy bizonyos tervezési hibák kiderítésére, tervezési elvek igazolására, vagy éppen statikai problémák megoldására általában azokkal kísérleteznek. Repülőgépek, autók, hajók gyártása előtt is méretarányos modellekkel végeznek szélcsatornás-, illetve úszóképességvizsgálatokat. Az épületmaketteket pedig leggyakrabban értékesítési segédletként használják az ingatlanügynökségek, mint például a SYMA Rendezvénycsarnokban évente megrendezett lakásvásáron.

Miből és hogyan készülnek a különböző modellek, makettek?

Anyaghasználatot illetően sok lehetőség jöhet számításba: különböző fafajtákat, fémek közül leggyakrabban sárgarézet, műanyagok közül főleg plexit, pvc-t és polisztirolt, öntvénykészítéshez műgyantákat, a színezéshez akril-, vagy vizes alapú, rugalmas bevonatú festékeket használunk. Ezek tartós anyagok: a fémből, plexiből és polisztirolból épített negyedszázados munkáim némelyikét itt-ott viszontlátom, ezek ma is kiváló állapotban vannak.

Jó ideje legnagyobb segítségünk a számítógéppel vezérelt marógépes technika, amellyel a legkülönbözőbb modellek-katrészeket a lehető legnagyobb pontossággal és részletgazdagsággal tudjuk kidolgozni.

A referenciatókat nézegetve főképp épületmaketteket készít: felmerül a kérdés, hogy hogyan lesz valakiből épületmodellező? Milyen képzettség, esetleg műszaki, vagy iparművészeti diploma kell ehhez, hiszen rendkívül precíz, magas művészi igényvel kidolgozott munka valamennyi.

Azt hiszem erre a pályára születni kell. Már gyermekkoromban is, az ötvenes-hatvanas években kapható vacak játékszereknél többre vágytam, úgyhogy nagyobb fiúkként a játékaim egy részét, köztük kezdetleges, vízre tehető hajómodelleket magam készítettem. De falemezből, kartonpárból és mindenféle anyagokból kisebb-nagyobb házacskákat is ragasztgattam, sőt mai kifejezéssel élve lakóparkokat alkottam.

A modellezéshez, makettépítéshez semmiféle szakmai követelmény nincs, ipar-, vagy képzőművészeti oklevél sem kell, de hasznos, ha az ember valamelyest sok mindenhez ért. Emellett a műszaki rajzok ismerete és az értelmezésükben való jártasság a legfontosabb. Ez számomra sose jelentett nehézséget, hiszen a gimnáziumban kiváló voltam ábrázoló geometriából, a későbbi képzéseimen pedig fontos tantárgy volt a műszaki rajz. Régebben eltérő stílusban rajzolták fel elképzeléseiket az építészek, emiatt néha rejtvényfejtő képességet is kívánt egy-egy szabad kezes vázlat alapján dolgozni. Ma már a számítógépes tervezőprogramok miatt erre nincs szükség.

Minden munka másfajta gondolkodást, többféle anyaghasználatot és a megelőzőktől eltérő részletmegoldásokat kíván, kezdve a statikai felépítéstől a színezésen át a valósághű, vagyis inkább a hihető megjelenítésig. A rendkívüli pontosságra is ügyelni kell, egy épület-, vagy egy járműmaketten a legkisebb hiba is rendkívül zavaró tud lenni. Nem lehet ferde valami, nem lehetnek rossz illesztések, nem lehet egyenetlen a felületek festése. A nagy kezűgyesség mellett mértéktartó ízléssel, strapabíró fenékkal és végtelen türelemmel lehet csak precíz modelleket építeni. A türelemre néha a megbízókkal szemben is szükség van...

Tehát szakképesítésre nincs szükség, ahogy már említettem, de legalább egy évtized kell ahhoz, hogy a gyakorlat során valaki jó modellezővé váljon.

Pályafutása során milyen munkái voltak?

40 évvel ezelőtt önálló vállalkozást alapítottunk az akkori kollégáimmal vitorlás, konténerszállító és vontatóhajókat, dízelmozdonyokat, kábel- és téglagyári, illetve konzervipari gépsorok gyártástechnológiai makettjeit, út- és autópályaterepasztalokat, híd és hídépítési módszereket bemutató mozgatható modelleket is készítettünk.

Líbiába, a Tripoliból induló vasúti fővonal nyolc állomás-épületének tervezési segédleteit is mi készítettük el. Munkánk között voltak a Lágymányosi híd változatainak modelljei, majd a megépült is. Ipari formatervezőknek eredeti nagyságú prototípusokat is megalkottunk, mint például az egyik hazai elektronikai gyár első számítógép-családjának „karosszérait”.

A kilencvenes évek elején elváltunk egymástól és önálló vállalkozást indítottam. Akkor a legtöbb munkát a KÖZTI Rt.-nek végeztem. A Gödöllői Királyi Kastély a bemutató modelljét a régi kollégáim segítségével készítettem el. Ez talán napjainkban is ott van még a kastélyban. Később a Bajcsy-Zsilinszky úton elkészült irodaház modelljét egy dél-koreai beruházónak, a Royal Szálló újjáépítéséhez készült modellt pedig máltai beruházó részére alkottam meg.

Ezek szerint külföldi megrendelőknek is dolgozik?

1989 és 1992 között egy németországi munkakapcsolattal főleg városrendezési programokhoz készítettünk részegységekből összeállítható tömegmaketteket Kiel, Hamburg és Flensburg városoknak. Jó pár éve Flensburgban járva viszontláttam a városházán kiállított modellünket: „él és egészséges”. Két évtizeddel ezelőtt szintén a KÖZTI tervei szerint, az Egyesült Arab Emírségekben felépítendő lakóházak makettjeivel is sikerrel szerepeltem. Később a dél-koreai Samsung cégóriásnak a felvidéki Galántára, Magyarországon pedig a Jászfényszarura és Gödre telepített gyárainak bemutató makettjeit, majd azok későbbi bővítéseit is én készítettem el.

Pár évvel ezelőtti visszavonulásomig a legtöbb megbízást osztrák ingatlanfejlesztőktől és az egyik bécsi beruházó banktól kaptam, akiknek az igényeit iroda és szétnyitható lakóházmodellekkel, illetve lakóparkok értékesítési célra használt makettjeivel kellett kielégítenem.

Az elmúlt közel két évtizedben legalább kilencven-kilencvenöt modellt szállítottam a „Bécsi út” túlsó végére. Pontos számokat nem tudnék mondani, csak ha visszalapozgatnék a cégem irataiban. Beszédes leltár: az egyik legrégebbi megrendelőm mindkét hatalmas tárgyalótermének kiállítópultjain húsz-huszonöt makettem sorakozik. Érdekes körülmény, hogy régebben ehhez a bécsi céghez a lengyel és az arab származású cégtulajdonosoknak magyar modellezőként szállítottam a szintén ott dolgozó bolgár építész nő által tervezett lakóépület makettjét, ráadásul egy szlovák származású titkárnő vette át a számlámat.

Hogyan találták meg Önt ezek a megbízók?

Van egy közismert mondás: ha milliókat költesz reklámmenyomtatványokra és postára, sosem tudod meg, hogy melyik az a pár száz forint, amivel célba találsz. A legjobb propaganda az ismertség, a szerencse, de főképp a kifogástalan munka. Egyébként a bemutatkozásokkor csakis A4-es, színes modellfotóval illusztrált szórólapokat használtam,

ezeket ugyanis mindenki észreveszi, vagy kézbe veszi, és nehezebb is elveszíteni, mint egy névjegyet. Visszatekintve a múltba, majdnem minden esetben valamely megrendelőre hivatkozással kerestek meg új megbízással, azaz bele kell öregedni egy ilyesféle, nem éppen gyakori szakmába.

Melyik munkáira emlékszik vissza a legszívesebben?

Azokra, amelyek a legnagyobb fáradtságot okozták. Az egyik ilyen a fotómellékleten látható: Budapest belvárosában, a Deák Ferenc utca egy részének teljes felújításáról készült kivilágítható modell. A részletes kidolgozású épületek díszkivilágítását különböző nagyságú és fényintenzitású világító diódákkal oldottuk meg. A hat darab épület két és fél méteres stabil alaplapon fért el.

Mindent egybevetve nemcsak a feladat bonyolultsága miatt volt nehéz ez a munka, ugyanis a beépített rengeteg anyaggal és elektronikával együtt kilencven kilósra sikeredett a makett. Egykori kollégáim alvállalkozásban segítettek a fénytechnikában, az erkélykorlátok sárgaréz-lemezből fototechnikai úton történő fémmaratásában, és az apró díszítő szobrok megmintázása utáni műanyag-öntvények legyártásában.

Mindaz, amit elmondtam, már a múlt, nincsenek extra pénzek, nincs már rohanás. Évek óta sokkal nyugalmasabb tempóban, egyedül dolgozom, és szívesen lemondok a kihívásokról a felnövekvő ifjanc modellépítők javára.

*A beszélgetést
Fitter Erzsébet jegyezte le.*

Olvasói levél

Tisztelt Szerkesztőbizottság!

Ma kaptuk meg az EZ AZ ÚJSÁG NÁLUNK (Piliscsában) periodikát.

Végigfutottam. Mindig érdekelnek az olvasói levelek. Meglepetve olvastam Ádám Jánosné észrevételeit.

Elővettem a karácsonyi számot, ahol megtaláltam Zsiray László jelentkezését valahonnan, egy szemészeti váróból.

Érdektelen hogy hívják a kamaszlányokat, kövérek, vagy soványak a várakozók, a bácsi protézise is érdektelen.

Miért nem visz a cikk írója könyvet, vagy újságot magával, ha várakoznia kell? Azzal sokkal értelmesebben tudná eltölteni az időt.

A mai számban sikerült elolvasni Zsiray úr helyzetjelentését Budapestről.

Miért nekünk írja? Miért nem Karácsony Gergelynek, akinek köze van a fővárosi állapotokhoz?

Nem akarok egy egész mondatcsokrot idemásolni, csak egyetlen felháborító és undorító mondatát.

„.....fiatal pár himtagja.....sárgás trutymót ejakulál a padlóra.”

Háát nem tudom. Néhány oldallal a Magyar Tudományos Akadémia alapítása után, hogy kerülhet ez az írás az újságba.?

Klotildliget 2023 március 19.

Tisztelettel:

Farkasné Seereiner Márta olvasó

Tisztelt Farkasné Seereiner Márta.

Köszönöm az észrevételeit. Minden visszajelzést fontosnak tartok, így az Önét is, de a kritikája jó részét túlzónak, elhamarkodottnak tartom. Ha a véleménycikkem elolvasása után következtetéseket is levont volna, bírálati talán pont-ról-pontra mást mutatnának.

– **A kifogásolt írásaim talán csak Ön számára érdekelnek**, hiszen telefonon és drótpostán – mint például a kérdéses cikkekre is – szinte mindig kedvező visszajelzéseket kapok. A véleményszabadság szellemében miért ne hívhatnám fel – akár elítélő stílusban – mások figyelmét a nyilvános helyeken tapasztalható modortalanságokra vagy egy-egy furcsa ellentmondásra, mint például egy nyilvános helyen a műfogorárral játszadozó emberre, vagy a leggyakrabban használt magyar vezetéknév mellé adott idegenhangzású keresztnévekre.

– **A szemészeti váróba miért nem vittem magammal olvasnivalót?** Mert baj volt a szememmel, tehát nem tudtam volna olvasni, ehelyett félszemes nézelődéssel kellett megelégednem. És mivel egyeztetett időpontra mentem, ezt leírtam, tehát logikus, hogy nem számíthattam a több, mint egy órányi várakozásra.

– **Miért nem Karácsony Gergelynek írom a Budapestről szóló látóleleteimet?** Fővárosunk főpolgármesterének és sleppjének hiába is írnék/írnánk bármit, hiába is mond nekik bárki bármit, vastagon tesznek rá. A vezetési stílusuk egyetlen szűk mondattal jellemezhető: *ők nem Budapestért dolgoznak*, minden elfuserált és megtorpedózott dolog erre vall. És ezt nem mi mondjuk...

A fővárosi állapotok a piliscsabajakat is érintik. Leginkább azért jelentettük meg ezt a cikket, hogyha a tájékozatlan helyieknek Budapestre kell menniük, készüljenek fel a legrosszabbra. Persze sokan tudják ezt, főleg az ingázók, azért járnak vonattal. A vasútállomásunk óriási parkolója minden nap telítve van és ugyanez érvényes a pilisvörösvári és a solymári parkolókra is.

– **A Magyar Tudományos Akadémia alapításáról szóló cikkel egyidőben hogy kerülhetett a kérdéses írás az**

újságba? Az Ön által felháborítóan és undorítóan jelzett mondatom könnyed, bíráló hangvételű stílust takar. Egyértelmű, hogy az *ejakulál* szó az *üditőitalos dobozra* vonatkozik, a *himtag* pedig a *szlengben* fiút, férfit is jelent, jelenthet. A *szövegkörnyezetben* egyértelmű, hogy melyik szó mire vonatkozik, a *jelenettörődék* világosan értelmezhető, az abból kiemelt szavak *önmagukban* egészen másként hatnak. Utalok itt arra, hogy az éles kritikával megcélzott közszereplők is gyakran hivatkoznak a szövegkörnyezet fontosságára.

Szleng szó jelentése a WikiSzótár.hu szótárban (wikiszotar.hu) Sajátos szóhasználat vagy szókészlet. A köznyelvi szavak, szójelentések játékos, szemléletes, átvitt értelmű használatával az így származtatott új szó más jelentést takar.

Manapság a szókimondó – de nem obszcén – fogalmazásokon kiakadni fölösleges prűdéria, mivelhogy a természet- és ismeretterjesztő tévéfilmekben is orvosi kifejezéseket hallhatunk, amikor az állatok párosodási szokásairól valamint szaporítószerveiről vagy az emberek szexuális szokásairól beszélnek. Ezek miatt a *Médiafelügyelet* nem szab ki büntetéseket, és *felháborodási hullámok* sincsenek, amikor azokat egy fennkölt témájú film előtt vagy után sugároznak.

Ami viszont valóban undorító, gusztustalan és felháborító, az a napjainkban szinte mindenre kiterjedő és minden korosztályt elérő abnormalitások erőszakos, magamutogató nyomulása, amelyekkel szemben az idősebb korosztály és a hagyományosan nevelt gyermekeink nagy többsége a legcifrább szitokszavak kíséretében ellenáll.

Azt azért sajnálom, hogy írással rossz érzéseket keltettem Önben, de az efféle témákról nem fogalmazhattam másként. A közösségi területeken egyre inkább elharapódzó viselkedési anomáliákhoz nem a finomkodás, hanem maró stílus és virtuális „szégyenfa” passzol.

Úgy gondolom, a visszásságokat feltáró írásaim olyan embereket is kritikus szemléletre ösztönöznek, akik az erősen kifogásolható jelenségekre eddig fel sem figyeltek.

Üdvözléssel: Zs. L. K.

Az Országos Kéktúra útvonal egyik úttörője piliscsabai lakos volt

Az Országos Kéktúra útvonal Magyarország északi tájain végighaladó folyamatos és kék színnel jelzett út. A Kőszegi hegységből, Írott-kőtől a Zempléni hegységben fekvő Hólóházáig tart, hossza ez idő szerint 1168 km.

Az országos vándorút Magyarországon, de Európában is az első hosszú távú próbatétel. Ezen a néven jelvénytörő túramozgalom is van, ez annak a teljesítését célozza.

A Kéktúra útvonal létrejött Strömpl Gábor földrajztudós nevéhez fűződik, akihez többen csatlakoztak és közösen alakították a további lehetőségeket. Az akkor még 910 km. hosszúságú út 1938-ra készült el.

A jelvénytörő mozgalmat a Budapesti Lokomotív Sportkör Természetjáró Szakosztálya indította el 1953. év végén. A Szakosztály tagjai tartották karban az útvonal jelzéseit is. 1954-ben már 24 fő teljesítette a túrát. A mozgalom folytatója a Magyar Természetjáró Szövetség lett, amely egyben az útvonal és a jelzések karbantartásáért is felelős volt.

Az útvonal teljesítése nincs időtartamhoz kötve, gyalogosan járható be. Egyes pontokon a megtett táv un. igazoló füzetbe történő pecsételéssel bizonyítható. A távot teljesítőkről nyilvános lista készül.

Az 1979-ben készített „Másfélmillió lépés Magyarországon”

című ismeretterjesztő filmsorozat végigkalauzolta a nézőket az útvonalon. A National Geographic 2021-ban a világ 25 leginkább ajánlott utazási célpontjai közé sorolta.

A piliscsabai Horváth József a Budapesti Lokomotív Turista Szakosztály tagjaként 1952-ben elsőként teljesítette az Országos Kéktúra útvonalat, és ezzel a teljesítménnyel megszerezte az első kéktúrajelvényt.

A piliscsabai temetőben 2011-ben a Lokomotív Turista Egyesület emléktáblát helyezett el sírkövén.

Sz.J.

Akiktől az elmúlt hónapokban búcsúztunk

Kutas Lászlóné Hoffmann Henriette festőművész és restaurátor 2023. március 5-én hunyt el.

Piliscsabán férje, Kutas László kíséretében gyakran láthattuk Őt, az ünnepi eseményeken mindig együtt jelentek meg. Alkotásaival Piliscsabán 2017-ben találkozhattunk a Kutas család című kiállításon. Magyarországon számos helyen vannak munkái. Méltatói szerint a színek mestere volt, realista és nem realista alkotásokat készített. Realista alkotásaiban a természet törvényeit festette meg.

Hitvallása szerint mindig is a festés volt számára az első, ami azonban sosem volt pénzkereseti forrás. Az volt a luxusa, hogy festhetett.

Thurnay Béla evangélikus szolgálattevő 2023. május 4-én halt meg.

1932-ben Budapesten született. Középiskolai tanulmányait Kőszegen, katonai iskolában kezdte meg. A háborús események miatt 1946-ban már a budapesti a Lónyai Gimnáziumban érettségizett. Az ELTE Természettudományi

Karán kémia szakon végzett.

Fiatalon bekapcsolódott az evangélikus ifjúsági mozgalomba, később egészen 90 éves koráig foglalkozott az ifjúsági csoportokkal. Teológiai, történelmi ismeretekre tanította a fiatalokat, fegyelemre és hazaszeretetre nevelt. Maga is példás fegyelmű. tiszta ember volt, a történelmi ismeretek iránti szenvedéllyel és tudással.

Mielőtt Piliscsabára költözött a feleségével, több evangélikus közösségben szolgált. Nálunk a kezdeti időben vezető is volt az evangélikus hívek között. Miután lelkészek kerültek a gyülekezet élére, Őket segítve mindig készen állt a szolgálatra.

A helyi közösségi rendezvényeken sokszor találkozhattunk Vele. Az ökumenikus imaheti alkalmak egyik szervezője és lebonyolítója volt.

Sz.J.

M E G H Í V Ó

Tisztelt Piliscsabaiak!

A Piliscsabai Céhegyesület előadássorozatot szervez.
Gyakorlati tanácsokkal is szolgál a napi kihívásokban a cég-
vezetőknek, adminisztratív területen dolgozó kollégáknak.
A rendezvényeket a Céhegyesület székhelyén tartjuk.

2023. 05. 30. - 18:00 óra

Dr. Vereczkey Zoltán Pest megyei Kereskedelmi és Iparka-
mara elnöke - Pénzügyi és gazdasági helyzetkép a magyar
vállalkozók szempontjából

2023. 06. 27. - 18:00 óra

Süveg Tiborné - A civil társadalmi vállalkozások közösség-
építő és helyi gazdaságfejlesztő szerepe

2023. 08. 29. - 18:00 óra

Spóner Hajnalka - Egy KKV sikerességét támogató Pénz-
ügyi és adminisztrációs praktikák

2023. 09. 26. - 18:00 óra

Dr. Szabó István alelnök és egyben a kiskonferencia sorozat
levezető elnöki megnyitója

Felhívás

Tisztelettel hívjuk fel a Kedves Olvasók figyelmét,
hogy bárkinek lehetősége van arra, hogy saját
cikket helyezzen el az újságban. A megírt tervezetet
kérjük elküldeni a szerkesztőség email címére:
klotildligettve@gmail.com

A beküldött cikkek tartalmáért nem
vállalunk felelősséget!

2023. 09. 26. - 18:05 óra

Rampasek László - Karbon lábnyom, ökológiai lábnyom,
szén-dioxid kiegyenlítés - Az meg mi?

Minden alkalommal 19:00 óra

Kérdések és válaszok - Levezető elnöki zárszó

A rendezvényekre minden tagunkat és a külsős érdeklő-
dőket is tisztelettel invitáljuk.

PILISCSABAI VÁLLAKOZÓK CÉHEGYESÜLETE
H-2081 PILISCSABA, Templom tér 13.
e-mail: cehegyesulet@gmail.com

A Piliscsabai „Klotildliget” Községépítő és
Természetvédő Egyesület lapja

Szerkeszti a szerkesztőbizottság:

Dr. Gazda István,

Dr. Szobácsi Julianna, Zsiray László

Felelős kiadó: Piliscsabai „Klotildliget”
Községépítő és Természetvédő Egyesület

Fotók:

*Céhegyesület, Dr. Szobácsi Julianna,
Terdik Bálint, Vig Zoltán, Zsiray László*

Eng.sz.: B/PHF/413/P/1990

Szerkesztőség címe:

2081 Piliscsaba-Klotildliget,

Fényesliget sétány 2.

Telefon: 06-26/375-095,

E-mail: klotildligettve@gmail.com

Honlap: www.klotildliget.hu

Nyomda: Print Brokers Team Kft., Győr

*Az újságban megjelenő írások
nem feltétlenül tükrözik a szerkesztőség véleményét.*